

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/28/2013
Identifikačné číslo spisu:	6008200202
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6008200202.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: L. I., bytom L. XXX XX G., proti žalovaným: b1/ Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Lučenec so sídlom M. Rázusa č. 32, Lučenec a 2/ Okresný úrad Lučenec (pôv. Obvodný pozemkový úrad v Lučenci, s doručovacou adresou Námestie Republiky č. 26, Lučenec), o nečinnosti orgánu verejnej správy, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. septembra 2012 č. k. 23S/28/2008-92, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. septembra 2012 č. k. 23S/28/2008-92 p o t v r d z u j e.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

1. Podaním doručeným na Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 05.02.2008 (vedené krajským súdom pod sp. zn. 23S 28/2008) žalobkyňa prostredníctvom tohto podania sformulovala žalobu proti postupu a rozhodnutiu správnych orgánov a návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutí v správnom konaní voči žalovaným označeným ako Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Lučenec a Obvodný pozemkový úrad v Lučenci. Vo svojej žalobe poukázala na to, že v reštitučnom a súčasne dedičskom konaní jej boli navrátené pozemky, ktoré však boli počas znárodnenia poskytnuté na vytvorenie záhradkárskej osady, ktorá je tam i dnes. Z uvedených dôvodov nie je možné predmetné pozemky užívať, a preto žalobkyňa požiadala o náhradné pozemky, ktoré jej však neboli doteraz pridelené, ale naopak jej bola ponúknutá náhrada v peniazoch.

Preto navrhla postup žalovaného 2/ prešetriť a zrušiť jeho rozhodnutia v celom rozsahu, ďalej aby odporca 2/ určil zodpovedajúci náhradný pozemok, a tiež požadovala určiť právneho zástupcu pre prípad, ak je na konanie pred súdom potrebný.

2. Krajský súd uznesením zo dňa 27. mája 2008 č. k. 23S/28/2008-14 žalobkyňu oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal a ani neustanovil zástupcu z radov advokátov. Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolanie žalobkyne napadnuté uznesenie krajského súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a neustanovení zástupcu z radov advokátov dňa 30. apríla 20109 potvrdil.

3. V ďalšom podaní z 09. septembra 2009 (č.l. 53) žalobkyňa zotrvala na svojej žiadosti o určenie právneho zástupcu a súčasne podala týmto sťažnosť predsedovi Krajského súdu Banskej Bystrici. Pre prípad, že by krajský súd právneho zástupcu bez odkladu neurčil, oznámila, že podá ústavnú sťažnosť.

II.

4. Uznesením zo dňa 27.10.2009 č. k. 23S/28/2008-36 krajský súd konanie zastavil, nakoľko žalobkyňa napriek výzve konajúceho súdu zo 16.07.2009 na predloženie plnomocenstva a v ňom obsiahnutého poučenia o následkoch nesplnenia výzvy, nebola v konaní zastúpená advokátom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolanie žalobkyne napadnuté uznesenie krajského súdu o zastavení konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie na tom základe, že krajský súd pri posudzovaní procesných podmienok konania mal jednoznačne zistiť, o aké konanie podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v danej veci malo ísť. Preto za týmto účelom mal vyzvať žalobkyňu na odstránenie väd jej podania, resp. doplnenia a tak, aby bolo z neho zrejmé, akej ochrany sa ním domáha a čo žiada, a až následne rozhodnúť v merite veci.

5. Konajúc v zmysle poučenia podaného Najvyšším súdom Slovenskej republiky, krajský súd uznesením zo dňa 09. septembra 2010 č. k. 23S/28/2008-49 vyzval postupom podľa § 205 ods. 1 O.s.p. žalobkyňu, aby svoje nesprávne podanie opravila v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 25. januára 2011 č. k. 1Sžr/5/2010-53 odvolanie žalobkyne proti vyššie uvedenému uzneseniu odmietol.

6. Následne krajský súd uznesením z 21. februára 2011 č. k. 23S/28/2008-56 konanie zastavil, nakoľko žalobkyňa napriek výzve krajského súdu vytýkané vady podania neodstránila. Nakoľko žalobkyňa aj v podaní z 23. marca 2011 zotrvala na svojej požiadavke o ustanovení zástupcu z radov advokátov, krajský súd uznesením z 27. mája 2011 tejto jej žiadosti nevyhovel.

Žalobkyňa podaním z 25. júla 2011 vzniesla námietku zaujatosti sudcu JUDr. Segeča, ktorú najmä odôvodnil nasledovne:

„(uvedený sudca) v minulosti v konaní, ktorého som bola účastníčkou tvrdil, že pre začatie konanie je rozhodné napadnutie súdu, a nie úkon účastníka, čo je zrejším nezmysel aj čím takto vedome a úmyselne, nezákonne a protiprávne do konania zasahoval trestným činom zneužitia právomoci činiteľa, ďalej možno poukázať aj na pochybenia mimo trestnú činnosť a to opakovane v postupe v konaní, ktoré spoločne dávajú možnosť pochybnosti o nezáujatosti sudcu k osobe a veci. Navrhujem týmto ako dôkaz v prípade sporu označenie a vykonanie konfrontácie súdnych spisov a iných listinných dokumentov.“

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 11. októbra 2011 č. k. 1Sžr/119/2011-75 napadnuté uznesenie o neustanovení zástupcu z radov advokátov potvrdil a uznesenie o zastavení konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, nakoľko v žalobkyňou riadne nepoučil o tom, ako má svoje podanie doplniť a opraviť a aké náležitosti má v zmysle zákona splňať.

8. Konajúc v zmysle poučenia podaného Najvyšším súdom Slovenskej republiky krajský súd uznesením zo dňa 31. mája 2012 č. k. 23S/28/2008-83 vyzval postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. žalobkyňu, aby svoje podanie zo dňa 03.02.2008 doplnila o náležitosti podľa § 249 ods. 1, 2 a § 42 ods. 3 v spojení s ustanovením § 79 ods. 1 O.s.p. v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia. Súčasne ju poučil, že ak napriek tejto výzve podanie nedoplní, krajský súd podľa § 250d ods. 3 O.s.p. konanie zastaví.

K uvedenému uzneseniu žalobkyňa zaslala na krajský súd list z 01. augusta 2012, prostredníctvom ktorého oznámila krajskému súdu, že podanie neskôr so zástupcom doplní, a tým prejavuje vôľu svoj návrh doplniť.

III.

9. Následne krajský súd vydal dňa 18.09.2012 napadnuté uznesenie č. k. 23S/28/2008-92 o zastavení konania a nepriznaní náhrady trov konania. Krajský súd najmä konštatoval, že žaloba vykazovala vady konania, na odstránenie ktorých bola žalobkyňa súdom vyzvaná v lehote 15 dní, čo však riadne nevykonala. Ani jej žiadosť o predĺženie lehoty nemohol kladne posúdiť, lebo nepredložila žiadny relevantný doklad (napríklad práceneschopnosť), pre ktorý by nebolo možné v stanovenej lehote odstrániť vytýkané vady podania z 03.02.2008.

10. Vo vzťahu k námietke zaujatosti sudcu JUDr. Milana Segeča (námietka bola podaná v súvislosti s rozhodovacou činnosťou vo veci sp. zn. 23S/23/2010, ktorá vec bola na krajskom súde právoplatne skončená a dotknutý sudca JUDr. Milan Segeč sa vo veci necítil byť zaujatý), krajský súd v súvislosti s § 14 ods. 3 a § 15a ods. 5 O.s.p. na vznesenú námietku neprihliadol.

VI.

11. Elektronickým podaním z 19.11.2012 (č.l. 97), ktoré bolo potvrdené písomným podaním (dané na poštovú prepravu 22.11.2012) žalobkyňa všeobecne uviedla, že podáva týmto opravný prostriedok spolu so žiadosťou o prerušenie konania a s návrhom na vylúčenie sudcu (odkaz na predchádzajúce podanie z 01.08.2012) z prejednávania a rozhodovania vecí, nakoľko sa dopustil trestného činu.

III.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len pre účely tohto uznesenia „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) na základe nižšie uvedených názorov dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

13. Vo veci konajúci odvolací súd po oboznámení sa s obsahom hore uvedených odvolaní, ako aj listín uložených v súdnom spise krajského súdu zistil, že ani z jedného z týchto podaní nie je zrejmé, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľka domáha, t.j. povinnosť ako konať, resp. rozhodnúť má správny súd podľa všetkého nečinnému orgánu verejnej správy uložiť.

14. Uvedené nedostatky podania krajský súd správne vyhodnotil v zmysle § 104 ods. 2 v spoj. s § 42 ods. 3 a § 246c ods. 1 O.s.p. ako odstrániteľnú vadu podania a postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. uložil žalobkyni prostredníctvom uznesenia zo dňa 31. mája 2012 č. k. 23S/28/2008-83 ako osobe na to oprávnenej povinnosť uvedené podania v stanovenej 15 dňovej lehote doplniť.

15. Ďalej má Najvyšší súd preukázané, že na základe poučenia poskytnutého krajským súdom prostredníctvom predmetného uznesenia žalobkyňa žiadosťou zo dňa 01.08.2012 nespĺnila jej uloženú povinnosť a iba vo všeobecnej rovine deklarovala svoju ochotu odstrániť vytýkané nedostatky svojho podania pod podmienkou, že jej bude súdom určený právny zástupca.

16. Predovšetkým Najvyšší súd zdôrazňuje tu procesnú požiadavku zakotvenú zákonodarcom v Občianskom súdnom poriadku (najmä § 43, § 103 v spojení s § 246c ods. 1 a § 250d ods. 3 O.s.p.), že v správnom súdnictve je možné konať iba o takých návrhoch (podaniach), ktoré svojím obsahom jednoznačne preukazujú naplnenie zákonnej požiadavky na ich obsah.

V súvislosti s hore uvedenou požiadavkou bolo v zmysle ustálenej judikatúry (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Nds/15/2012 zo dňa 12.7.2013) vyslovené:

„Až na základe jasného, určitého a zrozumiteľného návrhu na začatie konania, podloženého relevantnými skutočnosťami a dôkazmi bude možné posúdiť aj prípadnú vecnú príslušnosť súdu.“

Konajúci súd, ktorý stojí nad účastníkmi (dominus litis), nie je oprávnený za účastníka podávajúceho

návrh do jeho obsahu akýmkoľvek spôsobom zasahovať.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 43 ods. 1 O.s.p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

17. Z rozsiahleho spisu krajského súdu jednoznačne pre Najvyšší súd vyplýva, že žalobkyňa bola uznesením zo dňa 31. mája 2012 č. k. 23S/28/2008-83 konajúcim krajským súdom vyzvaná, aby doplnila svoje podanie o náležitosti podľa § 249 ods. 1 a 2 a § 79 ods. 1 O.s.p. V odôvodnení tohto uznesenia jej bolo podrobne vysvetlené, o aké náležitosti má žalobkyňa svoje podanie doplniť.

18. Zároveň bola prostredníctvom uznesenia riadne poučená o tom, že v prípade, ak svoje podanie nedoplní, krajský súd ďalším uznesením konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastaví. Najvyšší súd musí zdôrazniť mimoriadnu dôležitosť tohto úkonu sudcu JUDr. Segeča vzhľadom na to, že žalobkyňa vzniesla aj námietku jeho zaujatosti, nakoľko ide o taký úkon, ktorý v spojitosti s nejasnosťou vznesenej námietky v zmysle kritérií obsiahnutých v § 14 ods. 1 O.s.p. nepripúšťa odklad (§ 15 ods. 1 O.s.p.).

19. Žalobkyňa v stanovenej lehote vady vytykané krajským súdom neodstránila. Krajský súd sa preto v ďalšom nemohol zaoberať nejasnými dôvodmi žaloby, ani obsahom možno napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, resp. jeho nečinnosťou formou, pretože neodstránenie väd podania je zásadnou prekážkou výkonu súdnych právomocí, čo zákonite vedie k nemeritómému (procesnému) rozhodnutiu. Krajský súd teda rozhodol správne, ak konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil.

20. Vo vzťahu k samotným námietkam zaujatosti, Najvyšší súd uvádza, že ďalej z predloženého spisu krajského súdu nevyplýva, že by žalobkyňa v predmetnom konaní požiadala o ustanovenie zástupcu, a preto takto dodatočne doplnenú námietku musel vyhodnotiť ako nedôvodnú.

21. Pri tvrdení námietke zaujatosti voči svojej osobe predseda senátu (tiež spresňovanej počas súdneho konania) riadne a správne postupoval a v odôvodnení napadnutého uznesenia sa vysporiadal s vyslovenými argumentmi žalobkyne v súlade s § 14 ods. 3 a § 15a ods. 5 O.s.p. konštatujúc, že žalobkyňa vzniesla námietku zaujatosti už aj v súvislosti s vecou sp. zn. 23 S/23/2010, ktorá vec bola už na krajskom súde právoplatne skončená, a nakoľko sa vo veci necíti byť zaujatý, na vznesenú námietku neprihliadol.

22. Najvyšší súd potvrdzuje správnosť záverov, že obsahom námietky zaujatosti bola nespokojnosť žalobkyne v súvislosti s rozhodovacou činnosťou sudcu JUDr. Milana Segeča vo veci sp. zn. 23 S/23/2010, tzn. s jeho rozhodovacou činnosťou v minulosti. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti deklaroval (nasleduje citácia právneho názoru z uznesenia sp. zn. 5 Ndzk/3/2008 z 02. júna 2008), že:

„Najvyšší súd z námietky navrhovateľa zistil, že okolnosti namietané navrhovateľom majú svoj spoločný základ v kritike účastníka konania vzťahujúcej sa na minulý postup a na aplikáciu právnych predpisov vo veci konajúcej sudkyne Krajského súdu v Banskej Bystrici. Navyše nie je možné prihliadať ani na ten názor, že pri rozhodovaní o námietke zaujatosti sudkyne nadriadený súd rozhodujúci o námietke môže alebo musí preverovať namietanú nezákonnosť alebo nesprávnosť, popri prípade nevhodnosť predchádzajúceho postupu vo veci konajúcej sudkyne.

Takéto oprávnenie pre súd rozhodujúci o námietke nemožno vyvodit' ani z ustanovenia právnych predpisov, lebo toto oprávnenie prislúcha v zmysle článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky iba zákonnému sudcovi, ktorým je vždy všeobecný súd konajúci o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku účastníka. Opačný výklad by vytvoril zákonom nepredpokladanú možnosť kontroly a zasahovania účastníka konania do súdneho rozhodovania pred jeho ukončením finálnym rozhodnutím.“

(koniec citácie).

23. Okrem toho musí Najvyšší súd zdôrazniť, že právom uplatniť námietku nesmie byť účastníkom chápaná ako zákonná možnosť na výmenu pre účastníka nevyhovujúceho sudcu. Takýto prístup k aplikácii námietky by bol v rozpore s ústavným inštitútom zákonného sudcu.

Podľa § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 5 O.s.p. platí, že ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

24. Pokiaľ ide o namietanú trestnosť konania sudcu, ktorá má údajne spočívať v tom, že vec ďalej rozhodoval, hoci preukázane vedel o svojej zaujatosti z podania žalobkyne zo dňa 01. augusta 2012, Najvyšší súd poukazuje na osobitnú ochranu sudcovskej nezávislosti zakotvenú v procese rozhodovania, ktorý sa vzťahuje aj na aplikáciu procesnoprávných predpisov, prostredníctvom ústavy, ako aj zákona. Súdnicstvo, t.j. výkon súdnej moci autonómne oddelený od iných orgánov štátnej moci sa realizuje najmä prostredníctvom rozhodovacej pôsobnosti súdov vymedzenej v článku 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Nie akýkoľvek výkon súdnej moci, ale iba úmyselne svojvoľný výkon súdnej moci nemajúci evidentne svoju oporu v zákone, resp. nepochybne idúci mimo medze ústavy (čl. 2 ods. 2 ústavy) je možné považovať za tak závažné pochybenie výkonu súdnictva, z ktorého napriek trestnoprávnej imunitě sudcu (§ 29a zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a príslodiach) je možné vyvodit' zodpovednostné dôsledky voči takto konajúcemu sudcovi. Samotný nesúhlas účastníka s rozhodovacou činnosťou konkrétneho sudcu však takejto intenzity nedosahuje.

Podľa čl. 141 ods. 2 ústavy súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 29a ods. 1 zák. č. 385/2000 Z.z. za rozhodovanie nemožno sudcu ani príslodiaceho stíhať, a to ani po zániku ich funkcií.

25. Takisto k námietke žalobkyne o absencii poučenia o jej procesných právach Najvyšší súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu nedospel k záveru, že by krajský súd odmietal poučiť žalobkyňu o jej procesných právach v potrebných situáciách. Napríklad odkazom na obsah napadnutého uznesenia krajského súdu je nutné konštatovať, že obsahuje poučenie o možnosti podať opravné prostriedky v dostatočnom zákonnom rozsahu a obsahu.

IV.

26. Na základe uvedených skutočností a vyslovených právnych názorov Najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne postupom podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací senát postupom podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 v spojitosti s § 246c ods. 1 veta prvá a § 250k ods. 1 O.s.p., nakoľko žalobkyňa v odvolacom konaní úspech nemala a vo vzťahu k žalovaným nemá Najvyšší súd v odvolacom konaní preukázané, že by im trovy objektívne vznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 posledná veta O.s.p.).

